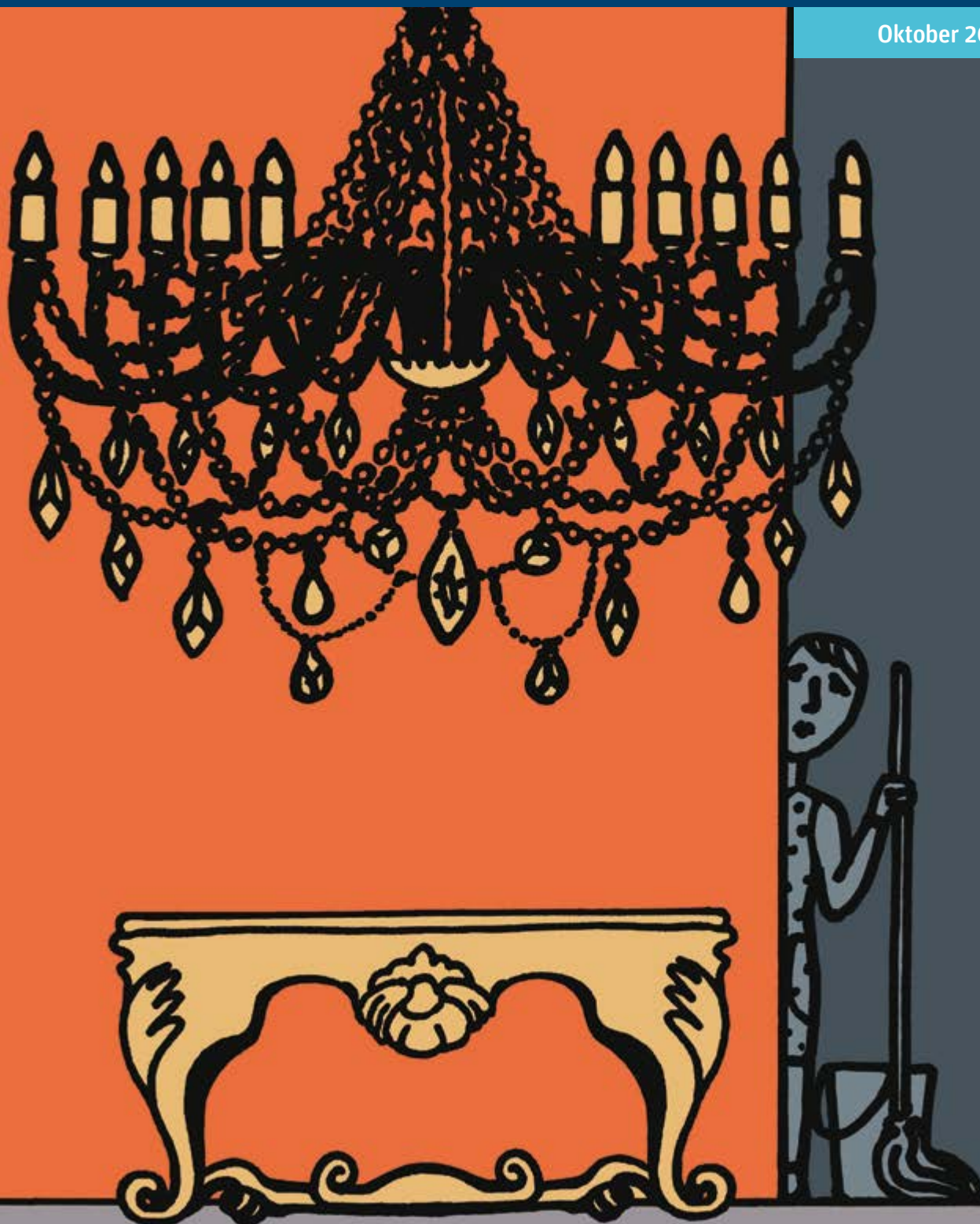

De strijd tegen de mensenhandel en -smokkel becijferd: een blik op de voorbije tien jaar

Bijdrage voor de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel

Oktober 2022

Ten geleide

“[...] in de conclusies van de Bijzondere Commissie wordt uitdrukkelijk gevraagd naar meer cijfermateriaal om een duidelijk beeld te krijgen van het fenomeen mensenhandel in ons land”

Strijd tegen de mensenhandel: meer samenwerking, ondersteuning en engagement (p.5),
Myria, Maart 1998

In het kader van de werkzaamheden van de Bijzondere commissie mensenhandel en mensensmokkel werd het federaal migratiecentrum Myria, in zijn hoedanigheid van onafhankelijk nationaal rapporteur, gevraagd een samenvattend cijferverslag van deze fenomenen op te leveren. Waar men zich een kwarteeuw terug beperkt zag door een tekort aan cijfermateriaal wordt men vandaag ogenschijnlijk geconfronteerd met een veelvuldigheid aan data. Dit bondig overzicht poogt de gegevens op een gestructureerde en thematische manier weer te geven, dit via een lichte wijziging van het beproefde cijferconcept in de jongste jaarverslagen. In de loop van dit syntheseverslag zal ook duidelijk worden dat men niet op de lauweren mag rusten, een steeds verfijndere beeldvorming van deze fenomenen is onontbeerlijk om een doeltreffende strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel te kunnen voeren.

Binnen het multidisciplinaire landschap dat het Belgische beleid kenmerkt is er een veelvoud aan cijfergegevens beschikbaar, afkomstig van de verschillende actoren die zich

dagelijks inzetten in de strijd tegen de mensenhandel en de bescherming van slachtoffers. Ze hebben het elk vanuit hun eigen expertise over vastgestelde feiten, inbreuken, slachtoffers en daders.

Zodoende geven de voorgestelde cijfers en hun evolutie in de tijd essentiële informatie over het optreden van de overheid in de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel, meer dan over die fenomenen als dusdanig. Met andere woorden tonen de cijfers in dit verslag geenszins de werkelijke omvang van de fenomenen mensenhandel en -smokkel in België.

De cijfers van deze verschillende actoren zijn onderling niet geharmoniseerd en bieden geen coherent en uniform beeld van deze criminele fenomenen. In die zin dient men de gepresenteerde data te interpreteren als een mozaïek, een verzameling van cijfergegevens zoals officieel waargenomen door de verschillende actoren.

Opbouw van deze bijdrage

Om een samenvattend beeld te schetsen van deze verschillende fenomenen opteert Myria voor een thematische structuur waarin het cijfermateriaal per uitbuitingsvorm gepresenteerd wordt.

Zo wordt er achtereenvolgens ingegaan op seksuele uitbuiting, uitbuiting van de bedelarij, economische uitbuiting, orgaanhandel en onder dwang gepleegde misdrijven/misdaden. Daarna volgt een omvattend overzicht van het fenomeen mensenhandel als zodanig, dit om de cijfergegevens betreffende de verschillende uitbuitingsvormen in onderlinge verhouding weer te geven.

Ook de kerncijfers met betrekking tot mensensmokkel en het slachtofferschap onder verzwarende omstandigheden komen hierna aan bod.

Ter afsluiting van dit rapport worden enkele denkplaatjes en aanbevelingen naar voren geschoven om de cijfermatige beeldvorming van deze fenomenen zo mogelijk nog scherper te stellen dan dit vandaag de dag al het geval is.

Dit document kwam mede tot stand dankzij de transparante aanlevering van cijfermateriaal door de verschillende sleutelactoren.

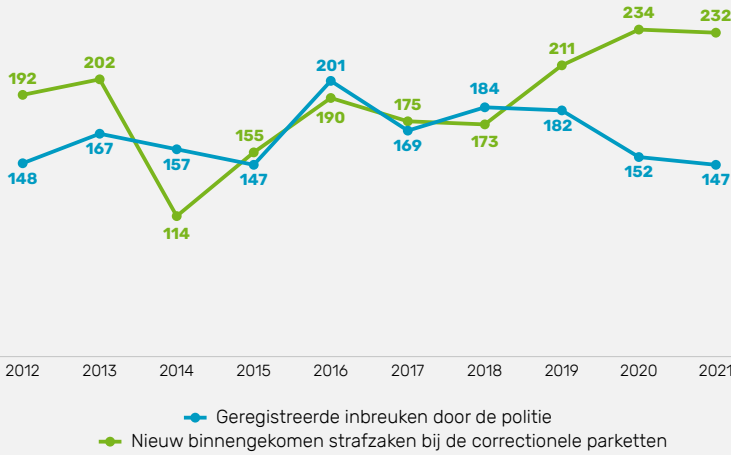
Bronmateriaal en methodologische opmerkingen

Naargelang de thematiek komen verschillende cijfergegevens aan bod. Een exhaustieve lijst met methodologische kanttekeningen van deze gegevens geeft het volgende overzicht:

- Het aantal door de politie vastgestelde inbreuken inzake mensenhandel (inclusief opdeling per type uitbuiting) en mensensmokkel. Het aantal vastgestelde inbreuken per gemeente werd gehergroepeerd naar provinciaal niveau en wordt voorgesteld voor de afgelopen tien jaar (2012-2021). Deze informatie is afkomstig uit de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) zoals vastgesteld op 1 juni 2022.
- Het aantal vermoedelijke slachtoffers mensenhandel met het oog op economische uitbuiting die door de inspectiedienst van de RSZ (Themadirectie mensenhandel, ECOSOC-teams) werden vastgesteld. Hierbij gaat het om de vermoedelijke slachtoffers uit afgesloten onderzoeken die op basis van strafrapporten of processen-verbaal werden doorverwezen naar de gerechtelijke autoriteiten. Deze gegevens worden voorgesteld voor de voorbije vijf jaar (2017-2021) en zijn afkomstig uit het dossierbeheersysteem zoals vastgesteld op 13 juli 2022.
- Het aantal binnengekomen strafzaken bij de correctionele parketten inzake mensenhandel (inclusief opdeling per type uitbuiting) en mensensmokkel. Het aantal strafzaken per parket werd gehergroepeerd tot het niveau van de gerechtelijke gebieden (de hoven van Beroep) en wordt voorgesteld voor de afgelopen tien jaar (2012-2021). Deze gegevens zijn afkomstig uit de Gegevensbank van het College van procureurs-generaal zoals vastgesteld op 7 mei 2022.
- Het aantal binnengekomen dossiers bij de arbeidsauditoraten inzake mensenhandel met het oog op economische uitbuiting voor de afgelopen drie jaar (2019-2021). Deze gegevens zijn afkomstig uit de Gegevensbank van het College van procureurs-generaal zoals vastgesteld op 7 mei 2022.
- Het aantal nieuw opgestarte begeleidingen door de gespecialiseerde slachtoffercentra inzake mensenhandel (inclusief opdeling per type uitbuiting) en mensensmokkel onder verzwarende omstandigheden en dit voor de afgelopen tien jaar (2012-2021). Deze gegevens werden ter beschikking gesteld door PAG-ASA, Payoke en Sürya, zoals vastgesteld op 21 april 2022.
- Het aantal slachtoffers dat in de verblijfsprocedure bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) is gestapt en dit voor de afgelopen tien jaar (2012-2021) naargelang het mensenhandel of mensensmokkel betreft. Slachtoffers met de Belgische nationaliteit maken geen deel uit van deze populatie. Ook het aantal afgegeven verblijfsdocumenten in deze periode komt aan bod al kan er in deze geen onderscheid gemaakt worden tussen slachtoffers mensenhandel en mensensmokkel onder verzwarende omstandigheden. Deze gegevens zijn afkomstig van DVZ zoals vastgesteld op 26 april 2022.
- Het aantal definitieve veroordelingen wegens mensenhandel en mensensmokkel. Hierbij wordt de historische reeks gepresenteerd van de afgelopen negen jaar (2012-2020). Het is in de meerderheid van de gevallen echter niet mogelijk het precieze type uitbuiting mee te delen wat mensenhandel betreft. Deze gegevens werden ter beschikking gesteld door de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid (DSB) van de FOD Justitie zoals vastgesteld op 16 maart 2022.

Mensenhandel: seksuele uitbuiting

Seksuele uitbuiting 2012-2021: politiediensten en correctionele parketten

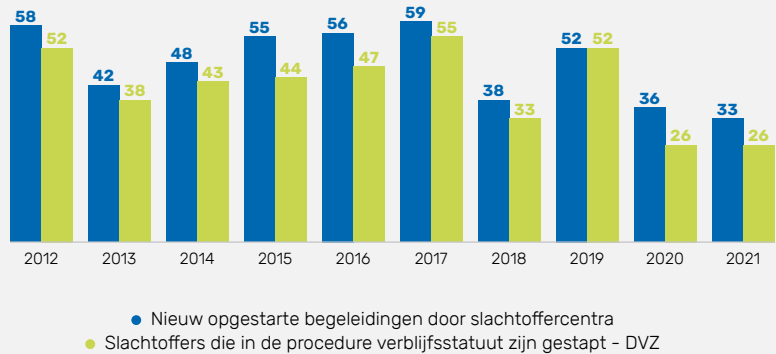
In de afgelopen tien jaar zijn er 1.878 strafzaken bij de correctionele parketten binnengekomen inzake mensenhandel – seksuele uitbuiting

- De meeste strafzaken werden geopend in de gerechtelijke gebieden Brussel (615 strafzaken), Antwerpen (557) en Gent (386).

In de afgelopen tien jaar stelden de politiediensten 1.654 inbreuken vast inzake mensenhandel – seksuele uitbuiting

- De meeste mensenhandelinbreuken met het oog op seksuele uitbuiting werden vastgesteld in Brussel-Hoofdstad (461 inbreuken in de 19 gemeenten), Antwerpen (353), Gent (105), Luik (64) en Oostende (44). Buiten de grote steden worden slechts sporadisch inbreuken vastgesteld.
- In bepaalde provincies worden heel weinig inbreuken geregistreerd. Zo werden er slechts 11 feiten geregistreerd in Waals-Brabant in de afgelopen tien jaar. Ook Namen (36) en Vlaams-Brabant (38) tekenden een laag aantal inbreuken voor seksuele uitbuiting op in diezelfde periode.

Seksuele uitbuiting 2012-2021: slachtofferschap

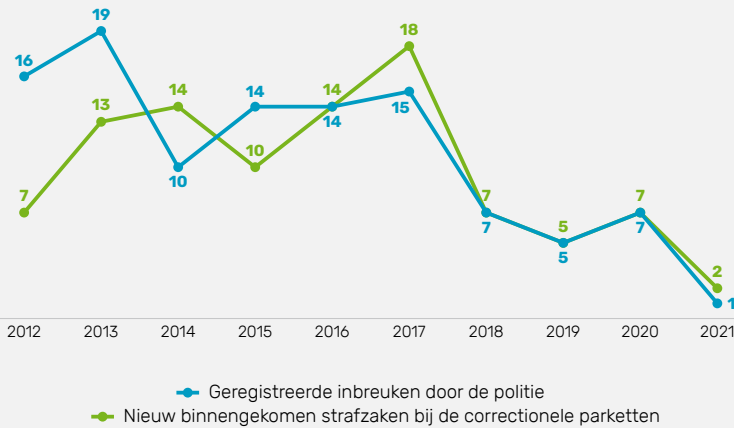

De voorbije tien jaar stapten 477 slachtoffers van seksuele uitbuiting in een begeleidingstraject waarvan:

- Een derde met de Nigeriaanse nationaliteit. Andere belangrijke nationaliteitsgroepen zijn afkomstig uit Roemenië (13%), België, Albanië en Hongarije (allen 6%).
- 14 begeleidingen opgestart voor mannelijke slachtoffers tegenover 463 vrouwelijke slachtoffers (97%).

Mensenhandel: uitbuiting van de bedelarij

Uitbuiting van de bedelarij 2012-2021: politiediensten en correctionele parketten

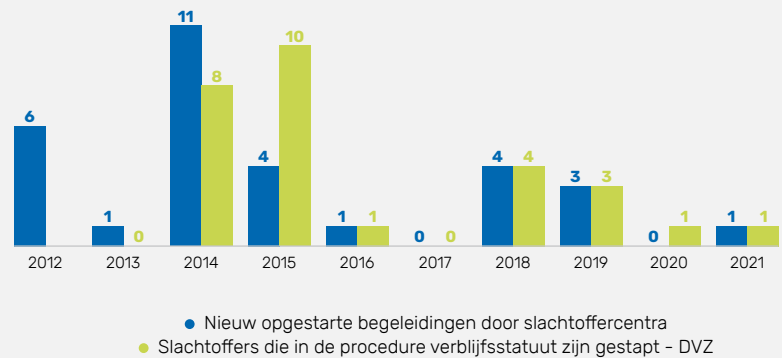
In de afgelopen tien jaar zijn er 97 strafzaken bij de correctionele parketten binnengekomen inzake mensenhandel – uitbuiting van de bedelarij

- Het aantal nieuw geopende strafzaken kent, parallel met de evolutie van het aantal geregistreerde inbreuken, een dalende trend vanaf 2017 en dit voor elk van de vijf rechtsgebieden (op het niveau van het Hof van Beroep).

In de afgelopen tien jaar stelden de politiediensten 108 inbreuken vast inzake mensenhandel – uitbuiting van de bedelarij

- Dit fenomeen wordt voornamelijk vastgesteld in de (provincie)hoofdsteden zoals Brussel-Hoofdstad (27 inbreuken verspreid over de 19 gemeenten in de afgelopen tien jaar), Gent (15), Luik (9), Namen (7), Antwerpen (6) en Aarlen (6).
- In bepaalde provincies worden heel weinig inbreuken geregistreerd, zo werden er in de periode 2012-2021 slechts 2 inbreuken geregistreerd in Waals-Brabant, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. In de provincie Limburg werd geen enkele inbreuk vastgesteld.
- Er worden door de jaren heen steeds minder inbreuken vastgesteld, zo werd er in 2021 slechts 1 geval van uitbuiting van de bedelarij vastgesteld terwijl men in de periode 2012-2017 een jaarlijks gemiddelde van 15 inbreuken noteerde. Deze daling wordt in elke provincie vastgesteld.

Uitbuiting van de bedelarij 2012-2021: slachtofferschap

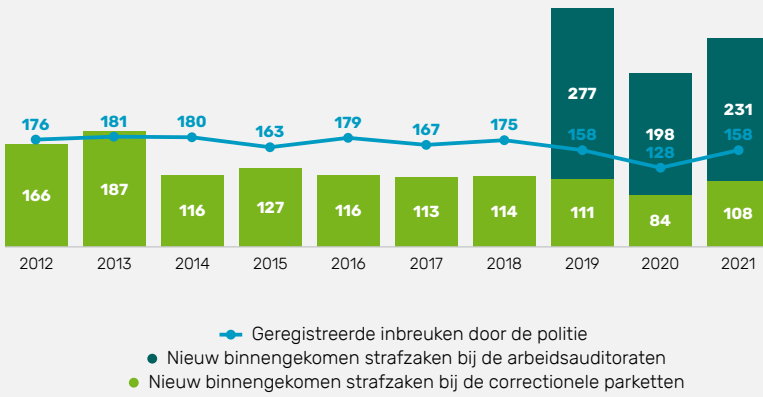

De voorbije tien jaar stapten 31 slachtoffers van uitbuiting van de bedelarij in een begeleidingstraject waarvan:

- De overgrote meerderheid met de Roemeense nationaliteit (24) en in minder grote getallen de Slovaakse (3) en Servische nationaliteit (2).
- 18 mannen tegenover 13 vrouwen.
- 7 minderjarige slachtoffers.

Mensenhandel: economische uitbuiting

Economische uitbuiting 2012-2021: politiediensten, correctionele parketten en arbeidsauditoraten

In de afgelopen tien jaar zijn er 1.242 strafzaken bij de correctionele parketten binnengekomen inzake mensenhandel – economische uitbuiting

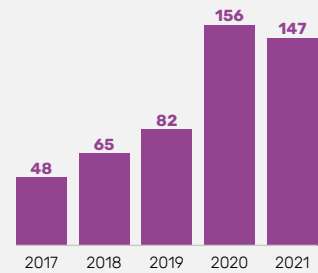
- De meeste strafzaken werden geopend in de gerechtelijke gebieden Gent (325 strafzaken), Luik (288) en Antwerpen (264).

Sinds 2019 openden de arbeidsauditoraten 706 dossiers wegens economische uitbuiting

In de afgelopen tien jaar stelden de politiediensten 1.665 inbreuken vast inzake mensenhandel – economische uitbuiting

- De meeste mensenhandelinbreuken met het oog op economische uitbuiting werden vastgesteld in Brussel-Hoofdstad (193 inbreuken in de 19 gemeenten), Luik (113), Antwerpen (72), Gent (70) en Charleroi (44).
- In tegenstelling tot seksuele uitbuiting is de geografische spreiding meer uitgesproken en lijken de geregistreerde inbreuken weinig gebonden aan centrumstedelijke milieus.
- In de provincie Luxemburg werden de afgelopen tien jaar slechts 48 mensenhandelinbreuken met het oog op economische uitbuiting vastgesteld door de politie. Ook in Waals-Brabant (51) en Limburg (55) werden er betrekkelijk weinig feiten geregistreerd in 2012-2021.

De ECOSOC-teams verwezen in de afgelopen vijf jaar 498 mogelijke slachtoffers van economische uitbuiting naar de gerechtelijke autoriteiten naar aanleiding van afgesloten onderzoeken

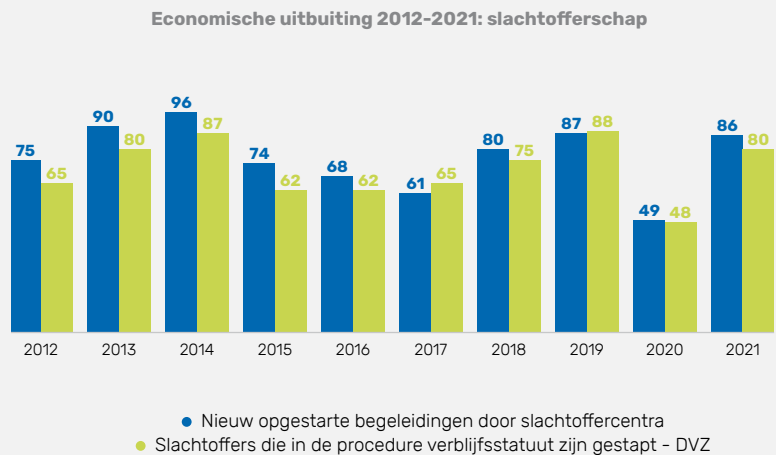

- In 2021 werden 147 mogelijke slachtoffers mensenhandel doorverwezen naar de gerechtelijke autoriteiten naar aanleiding van een afgesloten onderzoek, dit is een verdrievoudiging ten opzichte van 2017.

De voorbije tien jaar stapten 766 slachtoffers economische uitbuiting in een begeleidings-traject waarvan:

- Bijna een kwart met de Marokkaanse nationaliteit (23%). Gevolgd door Roemeense (11%), Egyptische (7%), Indiase (5%) en Bulgaarse slachtoffers (4%).
- Een overgrote meerderheid mannelijke slachtoffers, met 637 personen vertegenwoordigen zij 83% van deze groep.

Bronnen: DVZ en de gespecialiseerde centra

Mensenhandel: orgaanhandel

In de afgelopen tien jaar stelden de politiediensten 6 inbreuken vast inzake mensenhandel – orgaanhandel

In de afgelopen tien jaar zijn er 6 strafzaken bij de correctionele parketten binnengekomen inzake mensenhandel – orgaanhandel

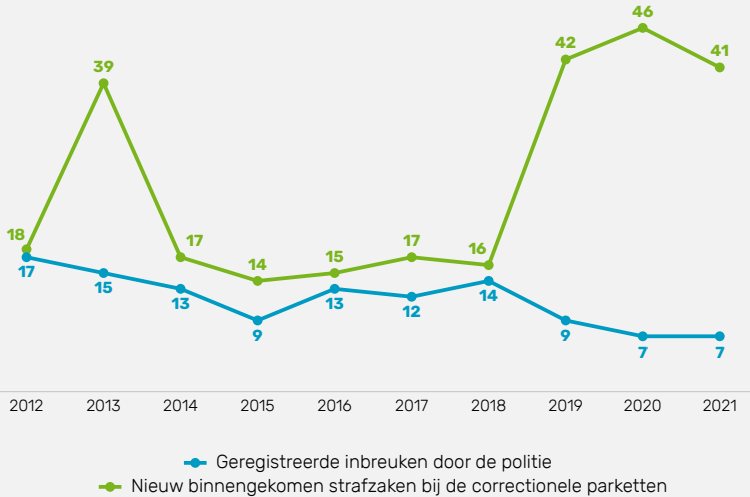
- In het federaal parket zijn er 2 strafzaken binnengekomen wegens orgaanhandel.
- De andere rechtsgebieden tekenden elk slechts 1 strafzaak op in de afgelopen tien jaar, met uitzondering van Bergen waar geen enkele strafzaak wegens orgaanhandel geopend werd.

De voorbije tien jaar is er geen enkele nieuwe begeleiding geopend voor slachtoffers orgaanhandel

Bronnen: ANG Politie, Gegevensbank van het College van procureurs-generaal, DVZ en de gespecialiseerde centra

Mensenhandel: onder dwang gepleegde misdrijven

Onder dwang gepleegde misdrijven 2012-2021: politiediensten en correctionele parketten

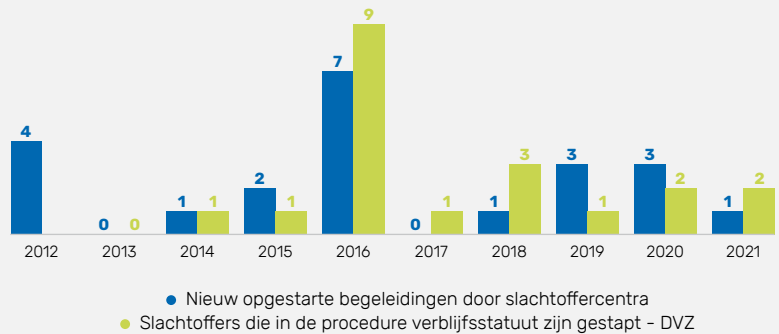
In de afgelopen tien jaar zijn er 265 strafzaken bij de correctionele parketten binnengekomen inzake mensenhandel – onder dwang gepleegde misdrijven

- Jaarlijks worden een veertigtal nieuwe strafzaken geopend bij de parketten, een recente maar gevoelige stijging vooral te wijten aan het aantal nieuw geregistreerde dossiers binnen het rechtsgebied Bergen.

In de afgelopen tien jaar stelden de politiediensten 116 inbreuken vast inzake mensenhandel – onder dwang gepleegde misdrijven

- Dit fenomeen wordt voornamelijk vastgesteld in grootsteden zoals Brussel-Hoofdstad (25 inbreuken verspreid over de 19 gemeenten in de afgelopen tien jaar), Luik (15), Antwerpen (10) en Gent (9).
- In bepaalde provincies worden heel weinig inbreuken geregistreerd, zo werden er in de periode 2012-2021 slechts 2 inbreuken geregistreerd in Waals-Brabant en een in Luxemburg.
- Net zoals de mensenhandelinbreuken inzake uitbuiting van de bedelarij wordt een daling van het aantal geregistreerde inbreuken vastgesteld voor dit fenomeen.

Onder dwang gepleegde misdrijven 2012-2021: slachtofferschap

De voorbije tien jaar stapten 22 slachtoffers van onder dwang gepleegde misdrijven in een begeleidingstraject waarvan:

- 7 Roemeense slachtoffers.
- Evenveel mannelijke als vrouwelijke slachtoffers.
- 6 minderjarige slachtoffers.

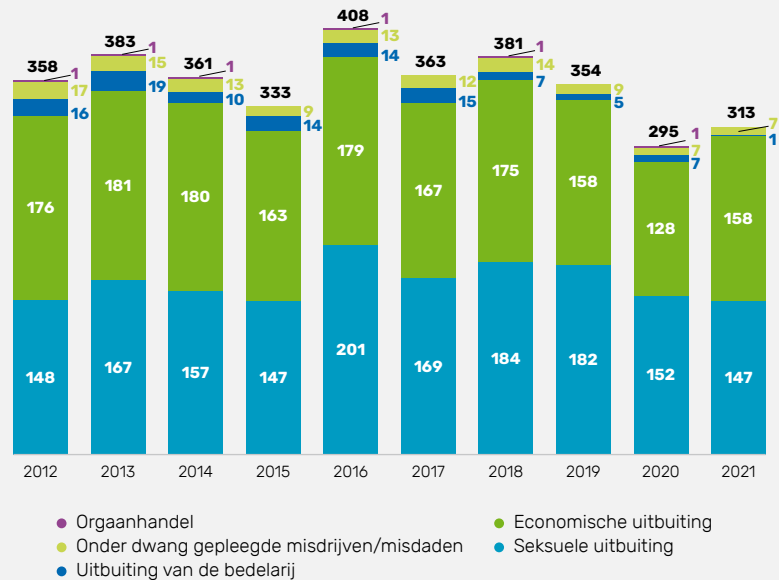

Totaalbeeld: inbreuken mensenhandel

In de afgelopen tien jaar werden 3.549 inbreuken mensenhandel vastgesteld door de politiediensten, gemiddeld dus 1 per dag:

- De voornaamste gedetecteerde inbreuken hebben betrekking op economische (1.665) en seksuele uitbuiting (1.654). Samen zijn deze twee vormen mensenhandel goed voor 94% van alle vaststellingen.
- Onder dwang gepleegde misdrijven en uitbuiting van de bedelarij zijn, met respectievelijk 116 en 108 inbreuken, samen goed voor 6% van het totaal.
- In tien jaar werden slechts 6 gevallen van orgaanhandel vastgesteld door de politiediensten.

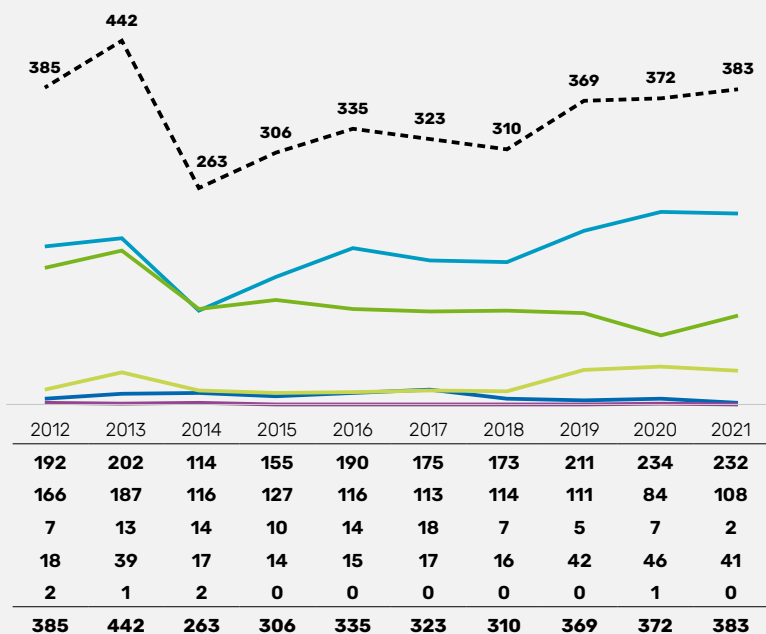
Evolutie geregistreerde inbreuken mensenhandel 2012-2021, per type

Bron: ANG-Politie

Totaalbeeld: strafzaken mensenhandel bij de correctionele parketten

In de afgelopen tien jaar zijn er 3.488 strafzaken bij de correctionele parketten binnengekomen inzake mensenhandel

Bron: Gegevensbank van het College van procureurs-generaal

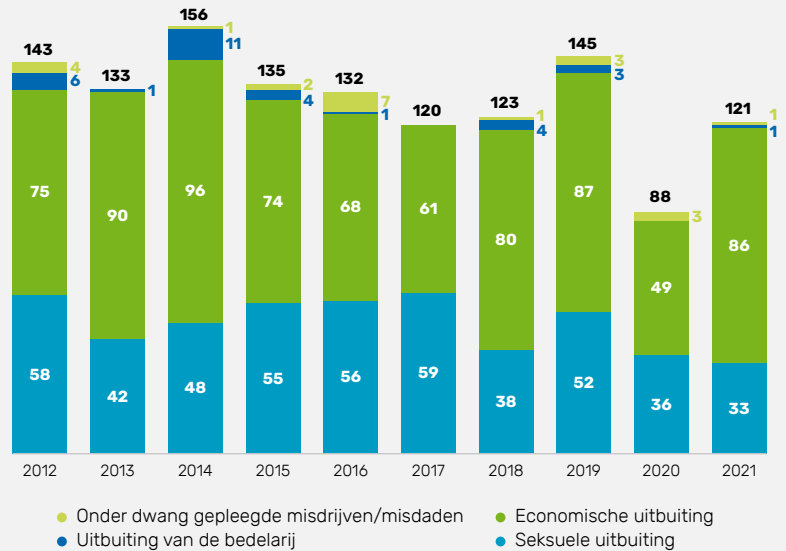
Voor een meer volledig beeld van het gerechtelijk optreden ten aanzien van economische uitbuiting, dient men het aantal binnengekomen dossiers bij de arbeidsauditoraten mee in beschouwing te nemen. Zie het onderdeel Mensenhandel: Economische uitbuiting voor meer informatie.

Totaalbeeld: opgestarte begeleidingen voor slachtoffers mensenhandel

In de afgelopen tien jaar werden 1.296 begeleidingen opgestart door de gespecialiseerde centra voor slachtoffers mensenhandel. Gemiddeld dus 130 op jaarbasis:

- In 59% van de gevallen betreft het een economisch uitgebuit slachtoffer. Seksuele uitbuiting vertegenwoordigt 37% van deze populatie.
- Onder dwang gepleegde misdrijven en uitbuiting van de bedelarij zijn elk goed voor 2% van het totaal.

Evolutie opgestarte begeleidingen mensenhandel 2012-2021, per type

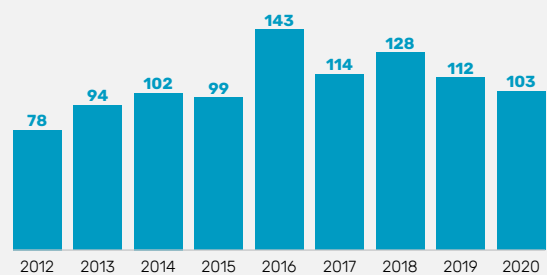
Bron: gespecialiseerde centra

Totaalbeeld: definitieve veroordelingen voor mensenhandel

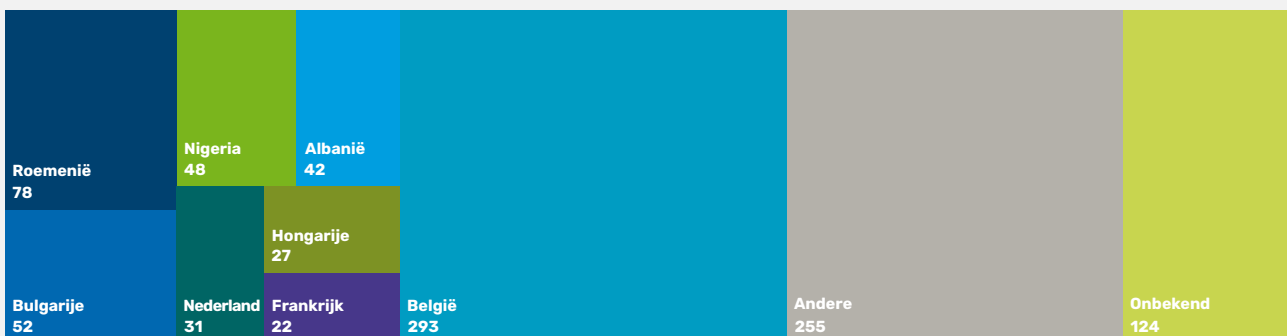
In de afgelopen negen jaar zijn er 973 definitieve veroordelingen uitgesproken wegens mensenhandel (alle types samengenomen):

- Sinds 2018 vertoont het aantal veroordelingen een licht dalende trend.
- Wat de nationaliteit van de veroordeelden betreft zijn personen met de Belgische nationaliteit goed voor 30% van het totaal terwijl veroordeelden van Oost-Europese afkomst goed zijn voor 16% (Roemenië, Bulgarije en Hongarije). In 13% van de gevallen was de nationaliteit van de veroordeelde niet bekend.

Aantal definitieve veroordelingen mensenhandel 2012-2020

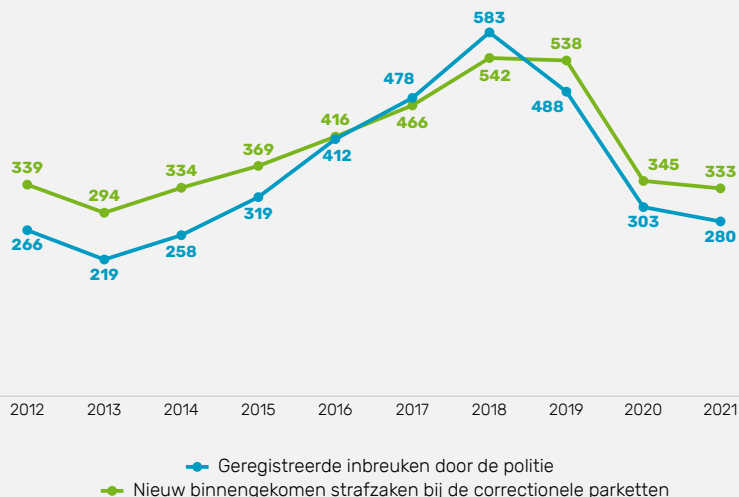
Voornaamste nationaliteiten van de veroordeelden voor mensenhandel in 2012-2020 (n=973)

Bron: DSB FOD Justitie

Mensensmokkel

Mensensmokkel 2012-2021: Politiediensten en correctionele parketten

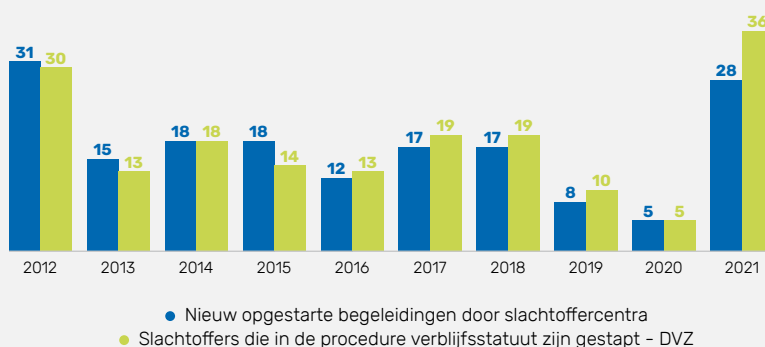
In de afgelopen tien jaar zijn er 3.976 strafzaken bij de correctionele parketten binnengekomen inzake mensensmokkel:

- De helft van deze strafzaken (1.997) werd geregistreerd in het rechtsgebied Gent die de correctionele parketten van Oost- en West-Vlaanderen omvat. De gerechtelijke gebieden Brussel en Antwerpen zijn goed voor respectievelijk 852 (21%) en 651 (16%) nieuwe strafzaken.

In de afgelopen tien jaar stelden de politiediensten 3.606 inbreuken vast inzake mensensmokkel:

- Dit fenomeen wordt voornamelijk vastgesteld in de provincies Oost-Vlaanderen (942 inbreuken), West-Vlaanderen (726) en Antwerpen (713).
- In bepaalde provincies worden heel weinig inbreuken geregistreerd, zo werden er in de periode 2012-2021 slechts 10 inbreuken geregistreerd in Waals-Brabant en 25 in de provincie Luxemburg.
- De dalende trend na de piek van 2018 wordt verdergezet. In 2021 werden er zelfs minder feiten vastgesteld dan in 2020, een jaar dat scherp in teken stond van de gezondheids-crisis, lockdownmaatregelen en reisrestricties van dien.

Mensensmokkel onder verzwarende omstandigheden 2012-2021: slachtofferschap

De voorbije tien jaar stapten 169 slachtoffers van mensensmokkel onder verzwarende omstandigheden in een begeleidingstraject waarvan:

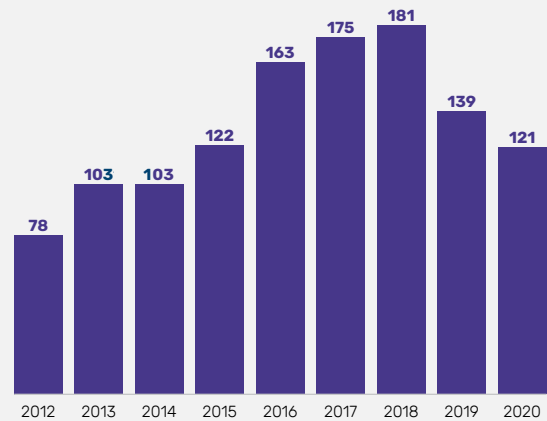
- Bijna 1 op de 5 slachtoffers heeft de Vietnamese nationaliteit, dit hoge aandeel is te verklaren door de vrij recente intrede van deze nationaliteit in de statistieken, niet in het minst in 2021. In de periode 2012-2018 werd er slechts 1 Vietnamees slachtoffer geregistreerd.
- Andere belangrijke nationaliteitsgroepen zijn afkomstig uit West-Azië zoals Iran, Irak en Afghanistan, al komen zij sinds 2019 nauwelijks voor in de nieuw opgestarte begeleidingen.

Mensensmokkel: definitieve veroordelingen

In de afgelopen negen jaar zijn er 1.185 definitieve veroordelingen uitgesproken wegens mensensmokkel:

- Net zoals de cijfergegevens vanuit de politiediensten en de correctionele parketten, groeide het jaarlijkse aantal definitieve veroordelingen aan tot de piek in 2018 om vervolgens te dalen.
- De veroordeelden vallen grotendeels terug te brengen tot enkele nationaliteitsgroepen, te weten diegene met de Belgische nationaliteit, van West-Aziatische oorsprong (Irak, Afghanistan, Syrië en Iran), Albanezen, en Oost-Europeanen (Bulgarije en Roemenië).
- In 16% van de gevallen kon de nationaliteit van de veroordeelde echter niet worden vastgesteld.

Aantal definitieve veroordelingen mensensmokkel 2012-2020

Voornaamste nationaliteiten van de veroordeelden voor mensensmokkel in 2012-2020 (n=1.185)

Documenten uitgereikt door de Dienst Vreemdelingen-zaken aan slachtoffers van mensenhandel en -smokkel

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
BGV 45 dagen	36	28	32	17	10	3	0	0	0	0	
Bijlage 15	0	0	0	0	0	20	44	43	16	42	
Attest van immatriculatie (AI)	140	117	133	114	116	112	113	136	80	98	
Verlenging AI	12	15	11	22	26	31	19	16	7	6	
Mensenhandel/ Mensensmokkel	A-kaart	104	98	84	90	84	97	91	108	78	62
	Verlenging A-kaart	437	458	443	425	413	383	348	370	384	398
	B-kaart	35	44	33	36	49	50	61	42	29	25
Humanitair	A-kaart	4	2	2	6	2	0	3	3	5	0
	Verlenging A-kaart	44	31	30	29	20	29	20	26	34	40
	B-kaart	11	24	21	36	22	23	18	26	13	22
Totaal	823	817	789	775	742	748	717	770	646	693	

Sinds 21 mei 2017 vervangt de bijlage 15 het bevel om het grondgebied te verlaten (BGV) - 45 dagen. De juridische grondslag en de voorwaarden voor het verkrijgen zijn niet veranderd, het type document wel. Als het slachtoffer rechtstreeks een klacht indient of verklaringen aflegt tegen de daders, dan wordt dit document niet uitgereikt maar ontvangt het slachtoffer onmiddellijk een attest van immatriculatie (AI).

Bijlage 15

Na aanmelding van het slachtoffer bij een van de gespecialiseerde centra, vraagt het centrum dit verblijfsdocument aan. De bijlage 15 is geldig voor 45 dagen en omspant de zogenaamde reflectieperiode. Binnen dit tijdsbestek heeft het slachtoffer de tijd om te beslissen om ofwel mee te werken aan het strafonderzoek, of van deze procedure af te zien.

Attest van immatriculatie

Indien het slachtoffer beslist mee te werken aan het strafonderzoek (afleggen van verklaringen en/of neerleggen van een klacht), vraagt het centrum een attest van immatriculatie aan. Dit is geldig voor een periode van drie maanden en kan eenmalig verlengd worden met drie maanden mits het dossier nog in behandeling is door het parket.

A-kaart

Deze verblijfstitel is geldig voor zes maanden en wordt uitgereikt onder verschillende voorwaarden, onder andere dat de magistraat instemt met de kwalificatie van het slachtofferschap. Deze kan verlengd worden voor dezelfde duur zolang de gerechtelijke procedure loopt.

B-kaart

De machtiging tot verblijf voor onbepaalde duur wordt toegekend indien de afgelegde verklaringen of klacht van het slachtoffer tot een veroordeling heeft geleid of men de tenlastelegging van mensenhandel of -smokkel onder verzwarende omstandigheden weerhouden heeft in de vorderingen.

Humanitaire regularisatie

De minister of diens gemachtigde kan op basis van zijn discretionaire bevoegdheid beslissen het verblijf van een slachtoffer te regulariseren.

Besluit: beeldvorming van mensenhandel en –smokkel

De voorbije kwarteeuw werd heel wat vooruitgang geboekt op vlak van cijfermatige beeldvorming van mensenhandel en –smokkel. Organisatorische evoluties binnen en tussen elk van de aangehaalde actoren hebben een belangrijke weerslag op informatiestromen. Nieuwe dossierbeheerssystemen werden opgezet, bestaande administratieve databanken werden verbeterd en sommige gegevens worden retroactief verfijnd om een waarheidsgetrouw beeld te schetsen.

Tot op heden is er echter geen centralisatie noch kruising van gegevens beschikbaar om een transversaal beeld te schetsen van een dossier mensenhandel of –smokkel van start tot einde, met bijzondere aandacht voor de slachtoffers of het uitvoeren van strategische analyses van deelfenomenen. Er zijn evenwel pogingen ondernomen zoals het oprichten van een Informatie- en Analysecentrum Mensensmokkel en Mensenhandel (art. 12 tot en met 20 van het KB van 16 mei 2004 betreffende de bestrijding van de mensensmokkel en mensenhandel).

Ter afsluiting van dit rapport worden hieronder enkele denk-pistes en aanbevelingen naar voren geschoven om de cijfermatige beeldvorming van deze fenomenen zo mogelijk nog scherper te stellen dan dit vandaag de dag al het geval is. Er dient echter gewezen te worden dat cijfermateriaal slechts een deeltje vormt van de gepoogde beeldvorming. Een beter begrip is pas mogelijk indien deze aangevuld wordt door kwalitatief onderzoek. Stof tot nadenken onder de vorm van mogelijks verder onderzoek, al dan niet met een kwalitatieve component wordt hieronder dan ook meegegeven.

Myria engageert zich op voluntaristische wijze aan het verder verkennen van deze pistes en wenst zich verder te blijven inzetten voor een kwalitatieve beeldvorming, dit in constructief netwerk met de verschillende actoren.

Het gerechtelijk proces ontleed i.s.m. de gespecialiseerde centra, Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid en het Openbaar Ministerie

- Dossiers behandeld zonder strafrechtelijke vervolging: motivering per type uitbuiting
- Gemiddeld genomen bestaan 90% van alle veroordelingen wegens mensenhandel uit een gevangenisstraf in combinatie met een boete (al dan niet met uitstel), voor mensensmokkel is dit bijna steevast het geval.
  - In welke mate ontvangt het slachtoffer in de hoedanigheid van burgerlijke partij een effectieve geldsom?
  - In welke mate wordt het slachtoffer door de dader vergoed?
  - In welke mate wordt het slachtoffer via andere kanalen (zoals het COIV, Fonds Slachtofferhulp en Fonds Arbeidsongevallen) vergoed?
  - In hoeverre worden uitgesproken verbeurdverklaringen uitgevoerd?

Focus op daderschap: definitieve veroordelingen i.s.m. DSB

- Daderprofielen per type uitbuiting verder onder de loep:
  - Demografische kenmerken
  - Mogelijkheid om daderprofielen scherp te stellen op basis van type mensenhandel

Focus op slachtofferschap en de gespecialiseerde centra

- Opvangcapaciteit en bezettingsgraad van de gespecialiseerde slachtoffercentra: hoe schokbestendig is het opvangsysteem?
- Slachtofferprofielen per type uitbuiting verder onder de loep:
  - Aanmeldende instanties
  - Demografische kenmerken
  - Specifiek voor mensensmokkel: welke verzwarende omstandigheden komen het vaakst voor?
  - Onderzoek naar verblijfsstatuut bij aanmelding
- Informatie en beeldvorming van vaak vergeten groepen:
  - Slachtoffers die weigeren in de procedure te stappen
  - Slachtoffers die uit de procedure stappen

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijke openbare instelling. Het analyseert migratie, verdedigt de rechten van vreemdelingen en strijdt tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria komt op voor een overheidsbeleid dat steunt op feitenkennis en respect voor de mensenrechten.

Myria
Victor Hortaplein 40 • 1060 Brussel
T +32 (0)2 212 30 00
myria@myria.be

www.myria.be

 @MyriaBe

 www.facebook.com/MyriaBe

 www.linkedin.com/company/myria-federal-migration-centre

MYRIA

Federaal Migratiecentrum